

виконання завдань та захисту лабораторних робіт, оформлених згідно вимог, викладених у методичних рекомендаціях до їх виконання.

Література:

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Інжиніринг гірничих машин та комплексів для підводного видобутку корисних копалин» для магістрів освітньо-професійної програми «Гірничі машини та комплекси» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» / А.О. Бондаренко ; Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ІДМ.Д. : НТУ «ДП», 2022. 17 с.

УДК 339.9

**ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ В
УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

*Ілляшенко С.М., д.е.н., професор
Економіко-гуманітарний університет, м. Бельсько-Бяла, Польща.*

*Шипуліна Ю.С., д.е.н., професор
Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут».*

*Ілляшенко Н.С., д.е.н., доцент
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка;
Сумський національний аграрний університет*

Широке впровадження інформаційних комп'ютерних технологій четвертої промислової революції (І4.0) ініціювало процеси формування цифрової економіки, яка характеризується цифровізацією бізнес-процесів і переведенням їх у мережу інтернет. Країни, що стали на шлях цифровізації є лідерами інноваційного економічного зростання з високими стандартами якості життя своїх народів. Для України, яка має потужну сферу ІТ,

цифровізація може стати основою переходу до випереджаючого інноваційного розвитку. Готовність країн світу до розвитку цифрової (мережевої) економіки вимірюють за чотирма комплексними показниками (індексами): технології, люди, управління, вплив [1]. Вони характеризують різні аспекти підготовки країн до цифровізації їх економіки (різних сфер людської життєдіяльності взагалі). За інтегральною бальною оцінкою, що враховує зазначені чотири показники, Україна займає друге місце в групі країн з доходом нижче середнього і 64 місце серед усіх країн. Нормалізація і інтерпретація за авторською методикою бальних оцінок країн світу показала, що за всіма чотирма комплексними показниками Україна має середній рівень готовності до розвитку цифрової економіки [2]. Аналіз вітчизняної практики свідчить про початок переходу країни до цифровізації, зокрема: експортно-орієнтованих підприємств, які таким чином підвищують свою конкурентоспроможність на зарубіжних ринках; в сфері надання адміністративних послуг - застосунок «Дія»; в сфері освіти, торгівлі, наданні фінансових та ін. послуг тощо, що пов'язано у т.ч. з війною, а також карантинними обмеженнями COVID-19 [2, 3].

В цих умовах особливо актуалізується роль вищої освіти, яка безпосередньо впливає на один з чотирьох зазначених вище комплексних показників готовності до цифровізації (люди) і опосередковано – до трьох інших. Система вищої освіти дозволяє вирішити ряд проблем пов'язаних з впровадженням цифрових технологій I4.0 [4]: зростання функціонального і технологічного безробіття внаслідок перманентних змін техніки і технологій; потреби у постійному навчанні і перепідготовці внаслідок зміни актуальності професій і видів діяльності; загострення протиріч між талантом і посередністю, власниками капіталу (фізичного чи інтелектуального) і найманими працівниками, а як наслідок зростання соціальних протиріч і поляризації населення; зростання інтелектуальної,

технологічної і технічної нерівності громадян стосовно можливостей використання нових техніки і технологій і т.п.

Необхідність розв'язання зазначених проблем актуалізує ряд змін щодо коригування напрямів і видів діяльності закладів вищої освіти (ЗВО) в умовах формування і розвитку цифрової економіки:

- Впровадження нових напрямів і спеціальностей підготовки фахівців адаптованих до умов І4.0 і цифрової економіки, які відкривають для ЗВО перспективи зайняти позиції лідера на ринку освітніх послуг;

- Впровадження нових форм і методів прискореної перепідготовки фахівців, підвищення їх кваліфікації тощо;

- Впровадження новітніх технологій навчання спрямованих на розвиток креативних творчих здатностей студентів і викладачів;

- Мотивування викладачів ЗВО і студентів використовувати в процесі навчання інноваційні технології І4.0, які покладені в основу розвитку цифрової економіки;

- Розширення кола осіб, що навчаються, зокрема, внаслідок зростання потреб у підготовці осіб третього віку (людей старших вікових груп) до використання в побуті цифрових технологій І4.0;

- Трансформації ЗВО (на базі цифрових технологій І4.0) у самокеровані системи, які уможливають взаємоузгоджену і взаємовигідну взаємодію студентів, викладачів, навчально-допоміжного персоналу, менеджменту ЗВО в процесі підготовки і перепідготовки фахівців, спроможних ефективно працювати в умовах цифрової економіки, актуалізувати свої знання і уміння відповідно до тенденцій розвитку НТП;

- Актуалізація і підвищення рівня інтелектуального капіталу ЗВО (його потенційної і здатнісної частин) стосовно змін умов зовнішнього мікро- і макросередовища, спричинених цифровими технологіями І4.0, з метою забезпечення переходу ЗВО до стратегії стійкого інноваційного зростання на ринку науково-освітніх послуг [5, 6].

Узагальнюючи викладене слід зазначити, що четверта промислова революція і формування цифрової економіки впливають на усі аспекти людської життєдіяльності, у т.ч. на сферу освіти. У цьому контексті окреслено коло актуальних проблем, розв'язання яких потребує внесення змін у систему підготовки фахівців з вищою освітою з метою виживання і розвитку ЗВО в умовах формування цифрової економіки, ініційованого впровадженням технологій І4.0. Запропоновано основні напрями змін у діяльності закладів вищої освіти, які дозволять підвищити ефективність формування кадрового забезпечення розвитку цифрової економіки як передумови переходу України на шлях випереджаючого інноваційного зростання, суттєвого підвищення рівня життя її народу.

Література:

1. Network Readiness Index 2021. URL: <https://networkreadinessindex.org/>

2. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С., Ілляшенко Н. С. Проблеми і перспективи розвитку в Україні цифрової економіки в контексті забезпечення економічної безпеки держави. *Сталий розвиток - XXI століття. Дискусії 2021*: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції / Національний університет “Києво-Могилянська академія” / за ред. проф. Хлобистова Є.В. Київ, 2021. С. 194-201. Електронне видання.

3. Ілляшенко С. М. Перспективи розвитку в Україні мережевої економіки. *Маркетинг в умовах розвитку цифрових технологій* : матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (29 жовтня 2021 р). Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2021. С. 242-244.

4. Ілляшенко С. М., Ілляшенко Н. С., Шипуліна Ю. С., Райко Д. В. Перспективи і проблеми інноваційного розвитку в умовах четвертої промислової революції. *Управління інноваційною діяльністю: теорія і*

практика : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., професора Витвицької О.Д. Київ: ТОВ «АГРАР МЕДІА ГРУП», 2021. С. 112-131.

5. Ілляшенко С. М. Інтелектуальний капітал ВНЗ як запорука його інноваційного розвитку: сутність, структура, підходи до оцінки. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, 2011. № 1. С. 145-154.

6. Illiashenko Sergii, Shypulina Yuliia, Illiashenko Nataliia, Golysheva Ievgeniia. Intellectual capital management of the university in the system of its innovative development. *Economic Herald of State Higher Educational Institution «Ukrainian State University of Chemical Technology»*. 2022. № 1(15). С. 74-83.

УДК 378.1 : 657.1 : 336.21

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І
ОПОДАТКУВАННЯ**

*Приймак С.В. к.е.н., доцент
Гончарук С.М., к.е.н., доцент
Львівський національний університет імені Івана Франка*

Кафедра обліку, аналізу і контролю факультету управління фінансами та бізнесу Львівського національного університету імені Івана Франка – один із провідних центрів у сфері підготовки фінансових аналітиків, обліковців, аудиторів, фахівців з фінансового контролю, оподаткування та фінансових розслідувань, яка визначає стандарти якості освіти, відповідно до сучасних потреб ринку праці через використання (запровадження) новітніх спеціалізацій та можливістю персоналу кафедри